

Hautausohje

Kangasalan seurakunta

Päivitetty 27.1.2009

Vainajan lähimmät

Omaisien kuolema aiheuttaa surua ja hämmennystä. Tieto läheisen kuolemasta pysäyttää. Samalla on kuitenkin hoidettava monia käytännön asioita ja aloitettava hautajaisjärjestelyt. Vaikka voimia tähän ei aina tuntuisikaan riittävän, auttavat hautajaisjärjestelyt omalla tavallaan kulkemaan vaikean ajan yli.

Kristillinen hautaan siunaaminen auttaa ymmärtämään, että elämä jatkuu kuoleman tosiasiaa huolimatta. Elämä ei pääty kuolemaan. Tässä vihkosessa selvitetään niitä käytännön asioita, jotka tähän viimeiseen palvelukseen Kangasalan seurakunnassa liittyvät.

Muistohetki ja arkun kuljettaminen

Vainajan siirtäminen ruumishuoneeseen tapahtuu yleensä hautaustoimiston välityksellä. Ennen tälle matkalle lähtemistä ruumis asetetaan arkkuun; omaisilla on tilaisuus vielä kerran nähdä vainaja (sairaalan kappelissa) ja pitää lyhyt muistohetki hänen arkkunsa äärellä. Tämän muistohetken sisältönä on joko virsi ja lyhyt hiljainen hetki tai voidaan käyttää apuneuvona virsikirjan liiteosasta löytyvää kaavaa ”rukoushetki surussa”. Sopivia virsiä ovat mm. 600, 396, 631, 373, 375, 338.

Sanomakelloja voidaan soittaa arkisin vainajan ruumishuoneelle tuomisen yhteydessä tai muuna kirkkoherranvirastossa sovittavana aikana.

Käynti kirkkoherranvirastossa

Kirkkoherranvirasto, Myllystenpohjantie 2, on avoinna arkisin klo 9-14, torstaina myös 14-17. Kirkkoherranvirastossa sovitaan siunausaika, siunauksen toimittaja ja muut siihen liittyvät käytännön järjestelyt, kesällä vähintään 4, talvella vähintään 7 työpäivää ennen hautausta. Mikäli muistotilaisuus halutaan pitää seurakuntakodissa, varaus tulisi suorittaa tässä yhteydessä. Siunauksen toimittaa vuorossa oleva pappi, elleivät omaiset muuta toivomusta nimenomaisesti esitä. LUPA HAUTAAMISEEN toimitetaan kirkkoherranvirastoon.

Papin kanssa käytävää toimituskeskustelua ja siitä sopimista varten on suotavaa, että virastoon jätetään sen henkilön yhteystiedot, joka vastaa hautajaisten järjestelyistä omaisten puolelta.

Siunaustilaisuudet toimitetaan pääosin Huutijärven kappelissa, yleensä lauantaisin klo 10, 11.30, 13, 14.30. Siunaus voidaan toimittaa myös Kangasalan, Sahalahden tai Kuhmalahden kirkoissa. Erikseen sovittaessa myös muu ajankohta tulee kyseeseen. Seurakunnan muu toiminta voi joskus aiheuttaa muutoksia käytettävissä oleviin aikoihin.

Hautapaikasta sopiminen

Hautapaikasta sovitaan taloustoimistossa, lisäksi sieltä saa tietoa mm. eri hautausvaihtoehdoista, hautaukseen liittyvistä kuluista, ja haudanhoitomuodoista. Taloustoimistosta saatavassa hautaustoimen ohjesäännössä on mm. muistomerkkien ohjeet sekä tietoa srk:n ja omaisten velvollisuuksista haudan suhteen.

Olemassa olevien hautamuistomerkkien siirtäminen hautauksen ajaksi kuuluu omaisten velvollisuuksiin. Muistomerkit tulee siirtää pois haudalta viimeistään hautausta edeltävällä viikolla. Seurakunta ei vastaa siirtämättömien kivien vahingoittumisesta!

Siunaustilaisuus kappelissa/kirkossa

Hautajaisväen tulisi saapua siunaustilaisuuteen mielellään niin, että kappelissa voi hiljentyä muutaman hetken ennen tilaisuuden alkua.

Lähiomaisten paikka on kirkkosalin etuosassa, (vainajan sydämen puolella) käytävän oikealla puolella, lähinnä arkkua.

Siunaustilaisuuden kulku:

1. Alkusoitto ja virsi
2. Alkusiunaus ja johdantosanat
3. Psalmi
4. Rukous
5. Raamatunlukua
6. Puhe
7. Siunaaminen (seurakunta seisoo tämän kohdan ajan)
8. Rukous
9. Isä meidän
10. Herran siunaus
11. Virsi

Musiikista voi neuvotella seurakunnan kanttorin kanssa. Mahdollisen yksinlaulun tai muun musiikkiesityksen paikka on alussa tai siunaamisen jälkeen (seurakunta istuu). Kukien laskeminen tapahtuu joko ennen tai jälkeen siunauksen omaisten toivomuksen mukaan. Kukat voidaan laskea myös haudalla – etenkin kesäisin.

A. Kukkien laskeminen kappelissa/kirkossa

Lähiomaiset voivat asettaa kukkalaitteet odottamaan kappelin etuosan korokkeen reunalle. Muutoin kukat yleensä ovat penkillä vieressä. Omaiset laskevat kukkalaitteensa ensin. Ne lasketaan arkun vierellä molemmin puolin oleville telineille. Kukkalaitteen laskemisen yhteydessä tavallisesti luetaan muistolause ja mainitaan lähettäjän nimi. Tässä yhteydessä ei ole paikallaan pitää puheita. Kukkien laskemisessa on syytä välttää turhia taukoja ja myös turhaa kiirettä.

Loppuvirren tauottua noudetaan kukkalaitteet ja kantajat asettuvat paikoilleen arkun molemmin puolin, hiljentyvät hetkeksi, panevat hatun päähänsä, tarttuvat liinoihin ja nostavat arkun. Yleensä lähimmät asettuvat arkun alttarinpuoleiseen pääpuoleen. Tässä vaiheessa on syytä välttää kiirettä. Urkuri soittaa surumusiikkia arkkua ulos kannettaessa. Pappi ja suntio kulkevat saaton edellä haudalle.

Arkku lasketaan hautaan tavallisesti niin, että vainajan kasvot ovat kohti itää, auringonnousun suuntaa ylösnousemustoivon vertauskuvana. Kun arkku on laskettu hautaan, asetetaan sen päälle kate. Tämän jälkeen kukkalaitteet käydään asettamassa katteen päälle ilman että muistolauseita enää toistetaan.

B. Kukkien laskeminen ulkona

Kukat voidaan laskea myös ulkona haudalla. Meneteltäessä näin kantajat saapuvat kappelissa arkun äärelle välittömästi loppuvirren jälkeen. He toimivat kuten kohdassa A. on kerrottu. Kukkien lasku tapahtuu kummulle vastaavasti kuin sisällä.

Lopuksi veisataan haudalla yhteisesti virsi 377 tai muu omaisten kanssa sovittu virsi. Tämän jälkeen joku omaisista

esittää kutsun muistotilaisuuteen, jos sellainen on järjestetty.

C. Uurnahautaus

Jos arkku toimitetaan siunauksen jälkeen tuhkattavaksi, se joko kannetaan autoon tai jätetään alttarille. Kukat voidaan viedä haudalle. Tällöin ei yleensä lauleta enää virttä.

Uurnaa maahan kätettäessä voidaan toimia virsikirjan takaosasta löytyvän maahan kätkemisen kaavan mukaan. Toimitukseen sisältyy raamatunlukua, rukousta sekä virsi. Toimituksen voi johtaa joku läsnäolijoista. Pyydettyäessä ovat seurakunnan työntekijät läsnä maahan kätkemisessä: vahtimestari, pappi, kanttori tai joku heistä. Erityisjärjestelyistä on syytä olla yhteydessä taloustoimistoon / kirkkoherranvirastoon. Uurnanlaskupäivä pyydetään ilmoittamaan taloustoimistoon.

Muistotilaisuus

Muistotilaisuus voidaan pitää vainajan kotona, seurakuntakodeissa tai muussa sopivassa paikassa. Seurakunnan työntekijät tulevat kutsuttaessa mukaan muistotilaisuuteen, mikäli suinkin mahdollista. Kutsu on syytä esittää jo hautausaikaa sovittaessa. Ohjelmaan voivat kuulua vainajan muisteleminen puheissa, virrenveisuu ja kristillisen toivon esillä pitäminen. Olisi hyvä, jos joku edesmenneen tuntenut henkilö voisi tuoda esiin henkilökohtaisia muistoja. Papilla ei tähän ole useinkaan mahdollisuutta.

Jollekin sopivalle paikalle voidaan asettaa pöytä, jolla on vainajan kuva kynttiläparin keskellä, mahdollisesti myös Raamattu avoinna ja kukkia. Adressien lukemisesta huolehtivat yleensä omaiset tai heidän pyytämänsä henkilö.

Poisnukkuneiden muistaminen seurakunnassa tapahtuu siunaustilaisuutta seuraavan sunnuntain jumalanpalveluksessa tai sovittaessa jo esimerkiksi seuraavana sunnuntaina lukien siitä kun suruviesti on tullut. Omaisten toivotaan saapuvan tähän jumalanpalvelukseen erityisvieraina.

Kuolleet luetaan kastettujen ja avioliittoon kuulutettavien jälkeen. Edesmenneiden ja omaisten puolesta luetaan rukous. Omaiset voivat halutessaan nousta seisomaan tässä yhteydessä.

”Ei mikään luotu voi erottaa meitä Jumalan rakkaudesta, joka on tullut ilmi Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme.” (Room. 8:39)

Vainajan nimi

Hautausmaa _____

Siunausaika _____

Siunauspaikka _____

Siunaava pappi _____

Yhteystiedot _____

Kanttori _____

Puh. ym. _____

Kuolemasta ilmoitetaan kirkossa _____

Urnanlaskupäivä _____

(ilmoitettava taloustoimistoon!)

Muistotilaisuuspaikka ym. tietoja _____

Kirkkoherranvirasto puh. 0403 098 001, taloustoimisto 0403 098 004
Myllystenpohjantie 2, 36200 Kangasala, avoinna ma-pe klo 9-14, to klo 9-17

kangasalan.seurakunta@evl.fi, www.kangasalanseurakunta.fi

Kuhmalahden seurakuntatoimisto, puh. 0403 098 140, avoinna ti klo 9-12
Sahalahden seurakuntatoimisto, puh. 0403 098 130, avoinna ke-to klo 10-14